

2009. szeptember 17., csütörtök

A tejtermelő ágazat válsága

P7_TA(2009)0020

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása a tejtermelő ágazat válságáról

(2010/C 224 E/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 33. cikkére,
 - tekintettel az élelmiszer- és takarmányárak növekedéséről szóló, 2007. október 25-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a KAP „állapotfelméréséről” szóló, 2008. március 12-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az élelmiszeráraknak az EU-ban és a fejlődő országokban tapasztalt növekedéséről szóló, 2008. május 22-i állásfoglalására ⁽³⁾,
 - tekintettel az Európai Unióban működő nagy élelmiszer-áruházak hatalmi visszaéléseinek vizsgálatáról és jogorvoslásáról szóló, 2008. február 19-i nyilatkozatára ⁽⁴⁾,
 - tekintettel az európai élelmiszerárakról szóló, 2009. március 26-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a közös agrárpolitika kiigazításáról és a 247/2006/EK, a 320/2006/EK, az 1405/2006/EK, az 1234/2007/EK, a 3/2008/EK és a 479/2008/EK rendelet módosításáról, továbbá az 1883/78/EGK, az 1254/89/EGK, a 2247/89/EGK, a 2055/93/EGK, az 1868/94/EK, a 2596/97/EK, az 1182/2005/EK és a 315/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 72/2009/EK tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,
 - tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz intézett, a tejpiac helyzetéről (2009) szóló, 2009. július 22-i közleményére (COM(2009)0385),
 - tekintettel az 1234/2007/EK rendeletről („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”) a vajra és a sovány tejporra vonatkozó 2009-es és 2010-es intervenciók tekintetében való eltérésekről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatra (COM(2009)0354) és az arról szóló 2009. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel az elmúlt 12 hónapban drámai módon romlott a tejpiaci helyzet, aminek következményeként a tej literenkénti ára az intervenció és az exporttámogatások ellenére is 0,21 EUR alá esett, valamint sok termelő az előállítási költségek alatt értékesíti a tejtermékeket,
- B. mivel sok uniós tejtermelő fennmaradása komoly veszélyben forog, hiszen sokan csak saját megta-
karításaik felélése révén tudnak működni, ám ez nyilvánvalóan nem fenntartható, és emiatt a termelők
nagyszabású tiltakozásokat tartottak szerte az EU-ban,

⁽¹⁾ HL C 263. E, 2008.10.16., 621. o.

⁽²⁾ HL C 66. E, 2009.3.20., 9. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek: P6_TA(2008)0229.

⁽⁴⁾ HL C 184. E, 2009.8.6., 23. o.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0191.

⁽⁶⁾ HL L 30., 2009.1.31., 1. o.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2009)0014.

2009. szeptember 17., csütörtök

- C. mivel a gazdasági világválság következményeként jelentősen visszaesett a tejtermékek iránti kereslet, ugyanakkor éppen ezzel párhuzamosan megnőtt a kínálat, mivel olyan harmadik országok, mint Új-Zéland, Ausztrália, Argentína, Brazília és az Egyesült Államok növelték a termelést,
- D. mivel a 2009. évi uniós költségvetési eljárás során a Parlament prioritásként kezelte egy külön uniós tejalap létrehozását, amely segít az ágazatnak a nehéz kiigazítások során,
- E. mivel a Parlament többször is rámutatott a fogyasztók által a mezőgazdasági termékekért az élelmiszer-áruházakban fizetett árak és a termelői árak közötti különbségre, továbbá sürgette a lehetséges piaci visszaélések alapos kivizsgálását,
- F. mivel a Bizottság számításai szerint a 2006 májusa és 2009 májusa közötti időszakban a fogyasztók által a tejért és sajtért fizetett árak 14 %-kal nőttek, ugyanakkor a termelői árak egyes tagállamokban 12 hónap alatt 40 %-ot estek,
1. úgy véli, hogy a tejpiacon uralkodó, folyamatos kritikus helyzet miatt egyaránt szükség van hosszú és rövid távú intézkedésekre, valamint rámutat arra, hogy a Bizottság által eddig tett intézkedések nem elégségesek az ágazat válságának megoldására;
 2. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság képtelen volt előre felmérni a jelenlegi válság súlyosságát, és nem javasolt már korábban megfelelő intézkedéseket;
 3. felkéri a Bizottságot, hogy sürgősen állapítsa meg, mely intézkedések révén lehet stabilizálni a piacot, valamint a szereplők és a tagállamok bevonásával folytasson mélyreható értékelést a tejágazat jövőjéről az áringadozás elkerülését szolgáló irányítási mechanizmusok megerősítése lehetőségeinek elemzése érdekében;
 4. megállapítja, hogy a tejkvóták 2010-ben történő meg nem emelésének lehetőségére vonatkozóan számos alternatíva áll a tagállamok rendelkezésére; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő részletes elemzést az összes olyan tényezőről, köztük a kvótaemelésről, amelyek hatást gyakorolnak a tejtermelőknek fizetett árakra;
 5. felhívja a Bizottságot, hogy érvényesítse a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a behozott takarmány megfeleljen az uniós gazdálkodók számára előírt feltételeknek, ezzel megakadályozva, hogy az előírásoknak meg nem felelő importált termékek aláássák a fenntartható tejtermelésre irányuló EU erőfeszítéseket;
 6. megerősíti elkötelezettségét egy 600 millió eurós uniós tejalap létrehozása iránt a termelői szervezetek és szövetkezetek támogatása érdekében, valamint a gazdaságoknak nyújtott beruházások, a modernizáció, a diverzifikáció, a területalapú intézkedések, a marketingtevékenységek, valamint a kistermelők és a fiatal termelők támogatására, továbbá emlékeztet arra, hogy a Parlament a 2009. évi költségvetési eljárás során fogalmazott már meg ilyen kérést;
 7. kéri a Bizottságot, hogy javasoljon olyan intézkedéseket, amelyek segítenek a termelőknek termékeik hozzáadott értékének növelésében, továbbá hogy ösztönözze a termelőket magas minőségű tejalapú termékek (sajt, stb.) gyártására, különösen azon területeken, ahol kevés a termelési alternatíva;
 8. felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul hozzon intézkedéseket a tejtermékek keresletének ösztönzésére, és úgy véli, hogy az iskolatej program alkalmazási körének, termékválasztékának és finanszírozásának kiterjesztése a megvalósítható kezdeményezések jó példája lenne; kéri e tekintetben a Bizottság főigazgatóságainak szorosabb együttműködését;
 9. felkéri a Bizottságot, hogy ösztönözze a szerződéses kapcsolatokat az élelmiszeripari láncon belül, erősítse meg a termelői szervezeteket az ágazat szereplői közötti kapcsolatok kiegyensúlyozása végett, valamint előzze meg a piaci kockázatokat, mindezzel kiegészítve az ágazat szempontjából szükséges egyéb szabályozási eszközöket;

2009. szeptember 17., csütörtök

10. úgy ítéli meg, hogy külön támogatni kell az állandó természeti és földrajzi hátrányokkal járó körülmények között – például hegyvidéki régiókban vagy egyértelmű biogazdálkodási stratégiával – dolgozó tejtermelő gazdák termelését a nem piacorientált környezetvédelmi és kulturális hozzáadott értékük és minőségük miatt;
11. kéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatokat az uniós tejtermék-piac kínálati és keresleti oldalának kiegyensúlyozása érdekében;
12. felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a tejtermelők kordedvezményes nyugdíjba vonulásának lehetőségeit, például kvóta-visszavásárlási rendszer létrehozása révén, amely hasonló lenne a borpiac közös szervezése keretében működő kivágási programhoz;
13. a tejipari ágazat válságának európai kiterjedésére való tekintettel kéri, hogy a Bizottság tegyen eleget feladatának a közös megoldások megtalálása terén, kiküszöbölve a tagállamok közti egyenlőtlenségeket és az állami támogatások miatt kialakuló esetleges piaci torzulásokat;
14. támogatja a Bizottság azon szándékát, hogy megvizsgálja az intézkedéseket – többek között az előnyös hiteleket és a kölcsönös garanciarendszereket – a mezőgazdasági nyersanyagok piacán az árak ingadozásának mérséklése érdekében;
15. támogatja, hogy azonnal kezdjék meg a borjak tejjel való táplálását a tejtermékek iránti kereslet növelése érdekében;
16. emlékeztet arra, hogy a tejtermékek helyettesítői, így a nem tejtermék-alapú sajtok és egyéb nem tejtermék alapú termékek egyértelmű címkézése döntő fontosságú, és annak tartalmaznia kell az alapanyagokra és származási országra vonatkozó leírást; ragaszkodik ahhoz, hogy a tejtermékként jelzett termékeknek állati tejet vagy állati tejterméket kell tartalmazniuk;
17. annak érdekében, hogy különösen a tejtermelő ágazatban támogassák a gazdálkodókat a jelenlegi válság leküzdésében, felhívja a Bizottságot, hogy az összes termelő mezőgazdasági ágazatnak nyújtott de minimis állami segélykifizetések maximális összegét haladéktalanul növelje 7 500 euróról 15 000 euróra az állami támogatások meghatározott nemzeti határértéke alóli kivételt;
18. elismeri, hogy az alacsonyabb takarmányárak csökkenthetnék a tejtermelők költségeit;
19. üdvözli a Bizottság javaslatát, amely 2010. február 28-ig kiterjesztené a vajra és a sovány tejporra vonatkozó intervenciós időszakot, és úgy véli, hogy legalább rövid távon, növelni kell az intervenciós árat; elismeri, hogy ez rendkívüli intézkedés, amire a kivételesen súlyos piaci instabilitás orvoslása érdekében van szükség, de nem jelent hosszú távú megoldást;
20. kéri a sajtermékek magántárolásának kiterjesztését és az intézkedés hatékonysága érdekében a megfelelő szintű támogatást, valamint azon harmadik országok – pl. az Egyesült Államok – számának növelését, amelyekbe export-visszatérítéssel exportálhatók uniós sajtermékek;
21. felkéri a Bizottságot annak vizsgálatára, hogy hosszú távon, az export-visszatérítések fokozatos megszüntetését követően, hogyan tarthatók fenn a megfelelő előirányzatok a tejágazatban;
22. felkéri a Bizottságot, hogy az egyesült államokbeli gyakorlathoz hasonlóan engedélyezze a hitelbiztosítást a mezőgazdasági export tekintetében;
23. felkéri a Bizottságot az élelmiszer-ellátási láncbeli árak átláthatóságának növelésére, tekintve, hogy sok tagállamban a termelői árak drámai csökkenése ellenére is szembetűnően magasak maradnak az árak;
24. felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtsa be az európai élelmiszerárakról szóló közleményét; emlékeztet arra, hogy a Parlament hosszú ideje kéri a Bizottságot az élelmiszer-ellátási láncban, és különösen a tejágazatban tapasztalható, a piaci helyzettel való lehetséges visszaélések kivizsgálására, és úgy véli, hogy ez a vizsgálat már régóta esedékes;

2009. szeptember 17., csütörtök

25. felhívja a Bizottságot, hogy valósítsa meg az egész EU-ra kiterjedő magatartási kódexet a kiskereskedők és a termelők közötti kapcsolatokra vonatkozóan;
26. úgy véli, hogy szükség van a nyersanyagárak átlátható ellenőrzési rendszerének létrehozására, különös tekintettel a fogyasztók által fizetett árakra;
27. sajnálattal veszi tudomásul, hogy a Tanács 2009. szeptember 7-én nem tett konkrét javaslatot az európai tejtermelő ágazat valamennyi uniós termelőt kivétel nélkül érintő válságából való gyors kilábalására;
28. felhívja a Bizottságot, hogy a közös agrárpolitika nemzeti hatáskörbe vonására irányuló egyes tagállami kísérleteknek határozottan álljon ellen;
29. ragaszkodik hozzá, hogy a következő hónapokban Bizottság rendszeresen tegyen jelentést a Parlamentnek a tejtermékek piacának helyzetéről;
30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

Energiabiztonság (Nabucco és Desertec)

P7_TA(2009)0021

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása az energiabiztonság külső aspektusairól

(2010/C 224 E/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel „Egy közös európai energiaügyi külpolitika felé” című, 2007. szeptember 26-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Nabucco gázvezeték projekt jogi kereteiről szóló, Ausztria, Bulgária, Magyarország, Románia és Törökország közötti kormányközi megállapodásra, amelyet 2009. július 13-án, Ankarában írtak alá,
- tekintettel arra, hogy az orosz Szurgutnyeftegaz olaj-és gázipari vállalat nagyarányú kisebbségi tulajdont (21,2 %) szerzett a magyar MOL petrokémiai vállalatban, amely a Nabucco konzorcium tagja,
- tekintettel a gáziparban történő, Oroszország és Törökország közötti együttműködésről szóló, 2009. augusztus 6-án, Ankarában aláírt jegyzőkönyvre, amelyben Törökország előzetes beleegyezését adja a Déli Áramlat gázvezeték megépítéséhez, és engedélyezi Oroszországnak, hogy a gázvezetékkel kapcsolatban felmérési munkálatot végezzen Törökország felségvizein,
- tekintettel a 2009. július 13-án, 12 EU vállalat által aláírt egyetértési nyilatkozatra a DESERTEC ipari kezdeményezés létrehozásáról a napenergiában rejlő óriási potenciál kiaknázása céljából a Közel-Keleten és Észak-Afrikában,

⁽¹⁾ HL C 219. E, 2008.8.28., 206. o.